

30.1.2015

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 1608/2013, ktorú predkladá Olaf Vollmer, nemecký štátny príslušník, o poistení cestujúcich proti krachu leteckých spoločností

1. Zhrnutie obsahu petície

Predkladateľ petície spomína postupy spoločností predávajúcich balíky cestovných služieb v súvislosti s poistením cestujúcich proti krachu leteckých spoločností. Cestujúci platia jednotnú sumu za ubytovanie a dopravu, ako aj 20 % zo sumy poistnej zmluvy pre prípad krachu, ktorú uzatvára organizátor. Výpočet nákladov leteckej dopravy je však založený na údajoch z predošlého roka a nezohľadňuje sa pri ňom poistenie, čím sa riziko krachu presúva na cestujúcich a organizátorov. Predkladateľ petície preto požaduje jednotný prístup organizátorov a leteckých spoločností a žiada, aby oba tieto subjekty poskytovali aj poistenie, pričom by každý platil 20 %.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 4. júna 2014. Parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 216 ods. 6 rokovacieho poriadku).

3. Odpoveď Komisie doručená 30. januára 2015

Petícia

Predkladateľ petície žiada EÚ, aby rozšírila ochranu spotrebiteľov pred platobnou neschopnosťou organizátorov balíkov služieb na cestujúcich, ktorí si kupujú samostatnú letenku.

Zásada ochrany pred platobnou neschopnosťou organizátorov zájazdov alebo dovolení je

stanovená v článku 7 smernice Rady 90/314/EHS o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb¹. Podľa článku 7 smernice 90/314/EHS sú organizátori² balíkov cestovných služieb povinní „zabezpečiť dostatočný dôkaz záruky refundácie peňazí, ktoré boli zaplatené za a pre repatriáciu spotrebiteľa v prípade platobnej neschopnosti“.

Predkladateľ petície konkrétne upozorňuje na povinnosť organizátorov a predajcov poskytovať cestujúcim doklad o poistení proti platobnej neschopnosti poisťovacou spoločnosťou alebo bankou (Sicherungsschein), ako aj zákaz žiadať od cestujúcich, aby zaplatili zálohu vo výške viac ako 20 % z celkovej ceny, čo sú špecifiká nemeckej transpozície smernice 90/314/EHS a judikatúry nemeckých súdov.

Zdôrazňuje, že na letecké spoločnosti, ktoré predávajú samostatné letenky, sa tieto pravidlá nevzťahujú a spoločnosti účtujú plnú cenu letenky do jedného roka pred dátumom letu bez toho, aby museli uzavrieť zmluvu o poistení proti platobnej neschopnosti. Poukazuje na to, že ak balík výletných služieb zahŕňa let, organizátori musia zaplatiť leteckým spoločnostiam cenu lístka zavčasu, ale zákazníkom môžu účtovať iba zálohu maximálne 20 % a musia pokryť riziko platobnej neschopnosti leteckého dopravcu.

Podľa názoru predkladateľa petície v záujme ochrany spotrebiteľa a odstránenia diskriminácie organizátorov balíka cestovných služieb v porovnaní s leteckými dopravcami by sa mal pojem „Sicherungsschein“, teda povinnosť uzavrieť poistenie proti platobnej neschopnosti, ako aj zákaz účtovať zálohu nad 20 % ceny, vzťahovať aj na leteckých dopravcov.

Poznámky Komisie

Smernica 90/314/EHS sa týka vopred plánovanej kombinácie rôznych cestovných služieb, napríklad letu a ubytovania v hoteli, ale nie samostatných letov. Obsahuje povinnosť organizátorov a/alebo predajcov ako strany zmluvného vzťahu uzavrieť poistenie proti platobnej neschopnosti, aby cestujúci dostali náhradu za svoje platby a mali zabezpečený dovoz domov (repatriáciu), ak cestovné služby zahrnuté v balíku neboli dodané v dôsledku platobnej neschopnosti alebo krachu poskytovateľa. Táto ochrana bola zavedená v roku 1990 na ochranu spotrebiteľa proti riziku platobnej neschopnosti v sektore poskytovania balíka cestovných služieb.

Kým smernica stanovuje zásadu ochrany proti platobnej neschopnosti, podrobné ustanovenia o systéme ochrany proti platobnej neschopnosti sú stanovené v právnych predpisoch členských štátov, ktorými sa smernica transponuje. Samotná smernica neustanovuje pojem „Sicherungsschein“ a neobsahuje pravidlá týkajúce sa záloh. Podľa názoru Komisie zákaz požadovania zálohy nad 20 % vychádza z nemeckých pravidiel o neprijateľných zmluvných podmienkach, ktoré aplikujú nemecké súdy a ktorými sa transponuje smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách³.

Vo svojom nedávnom návrhu modernizovanej smernice o balíku cestovných služieb⁴ Komisia

¹ Ú. v. ES L 158, 30.6.1990, s. 59.

² Niektoré členské štáty vyžadujú tiež od predajcov (cestovných kancelárií), aby boli poistení proti platobnej neschopnosti.

³ Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29 – 34.

⁴ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o balíku cestovných služieb a asistenčných cestovných

navrhla rozšíriť ochranu vzťahujúcu sa na vopred plánované balíky cestovných služieb podľa smernice 90/314/EHS aj na nové formy balíkov cestovných služieb, ktoré cestujúci zvyčajne nakupujú on-line. Okrem toho Komisia navrhla zaručiť určitú minimálnu úroveň ochrany tzv. asistenčných cestovných služieb tam, kde je v porovnaní s balíkom cestovných služieb voľnejšie prepojenie medzi rôznymi cestovnými službami. Ak spoluzákonodarca návrh prijme, zavedie sa pre leteckých dopravcov povinnosť poistenia proti platobnej neschopnosti, čím sa uľahčí poskytovanie doplnkových cestovných služieb pre tú istú cestu alebo dovolenku, ako je napr. rezervácia hotela alebo prenájom auta v cieli cesty.

O návrhu Komisie sa v súčasnej dobe rokuje v Európskom parlamente, ktorý o ňom hlasoval v prvom čítaní 12. marca 2014¹, a v Rade, ktorá prijala 4. decembra 2014 všeobecné smerovanie.

Pokiaľ ide o samostatné letenky, je potrebné zdôrazniť, že konzistentnosť medzi právnymi predpismi o balíku cestovných služieb a o letenkách nemusí nutne znamenať, že cestujúci, ktorí si zakúpia len letenku, musia mať presne rovnaké práva ako cestujúci, ktorí si kúpia „balík služieb“. Cieľom právnych predpisov EÚ je skôr lepšie chrániť cestujúcich, ktorí si zakúpia balík služieb, pretože balík zahŕňa zložitejší a netypický zmluvný vzťah s účasťou niekoľkých poskytovateľov služieb, pokrýva dlhšie časové rozpätie, pričom sa často vopred zaplatia vyššie zálohy.

Aj keď podiel cestujúcich postihnutých platobnou neschopnosťou leteckých dopravcov je veľmi malý, dôsledky ich platobnej neschopnosti pre jednotlivých cestujúcich môžu byť značné, najmä pre tých, ktorí zostali bez pomoci ďaleko od domova. Vzhľadom na značné náklady a praktické ťažkosti poistenia leteckého dopravcu proti platobnej neschopnosti však Komisia predtým, ako plánovala navrhnúť nové právne predpisy v tejto oblasti, navrhla vo svojom oznámení o ochrane cestujúcich v prípade platobnej neschopnosti leteckej spoločnosti (COM(2013)129 final), aby sa najprv posilnil licenčný dohľad nad leteckými dopravcami v EÚ podľa nariadenia (ES) č. 1008/2008 a aby sa viedol dialóg so združeniami leteckých dopravcov EÚ s cieľom vypracovať dobrovoľné opatrenia (napr. poskytovanie „záchranných taríf“ a sprievodných opatrení, ako je ponuka znížených letiskových poplatkov v takýchto situáciách).

Dňa 25. novembra 2014 Medzinárodné združenie leteckých prepravcov (IATA) oznámilo dohodu o formalizácii záchranných taríf. Dobrovoľná dohoda združenia IATA v mene jej členov, ktorí lietajú do Európy, z Európy a v rámci Európy, sa bude týkať dovozu cestujúcich, ktorí nie sú schopní vrátiť sa domov v dôsledku zastavenia činnosti leteckej spoločnosti pre finančné zlyhanie (pozri tlačovú správu IATA na adrese: <http://www.iata.org/pressroom/pr/Pages/2014-11-25-01.aspx>).

Ďalej Komisia vo svojom návrhu na revíziu nariadenia (ES) č. 261/2004 (COM(2013)130 final) navrhla vytvorenie plánov nepredvídaných udalostí, ktoré by sa začali plniť v situácii,

službách, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (COM(2013)512 final).

¹ Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. marca 2014 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o balíku cestovných služieb a asistenčných cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (COM(2013)0512 – C7-0215/2013 – 2013/0246(COD)) (Riadny legislatívny postup: prvé čítanie).

keď dôjde k viacerým zrušeniam letu, aby letisko, leteckí dopravcovia a pozemná obsluha boli koordinovaní s cieľom účinne pomáhať cestujúcim, ktorí zostali bez pomoci. Tieto plány nepredvídaných udalostí by sa vzťahovali aj na situácie, keď dôjde k zrušeniam letov v dôsledku platobnej neschopnosti leteckého dopravcu.